

VJAČESLAV / VYACHESLAV

Ganelin Trio

ANCORA DA CAPO
TRIO VJAČESLAVA GANELINA

VJAČESLAV GANELIN ■ PIANO, KYTARA, BASSET, PERKUSE
VYACHESLAV GANELIN ■ PIANO, GUITAR, BASSET, PERCUSSION

Trio pianisty a skladatele Vjačeslava Ganelina zaujímá mezi sovětskými jazzovými soubory výjimečné postavení. Především zůstalo ušetřeno personálních změn, tak typických pro tuto oblast a to nejenom v sovětském měřítku. Od svého založení v roce 1971 jej tvoří stejní hudebníci, které slyšíme na tomto albu. Tato skutečnost je o to významnější, že v případě Ganelinova tria máme co do činění se skupinou orientovanou na jednu z interpretačních, ale i posluchačsky nejnáročnějších forem soudobé hudby — free jazz. Na celé věci je v této souvislosti nejpozoruhodnější fakt, že trio si získalo takřka okamžitě masovou odezvu u jazzového publika. Budeme-li hledat odpověď na příčiny této mimořádné posluchačské přízně, stačí připomenout sugestivní zážitek, kterého se nám dostalo v pražské Lucerně, kde v průběhu 13. Mezinárodního jazzového festivalu zazněla právě Ganelinova rozměrná skladba *Ancora da capo* i dlouhotrvající skandovaný potlesk, kterým členy tria poté odměnilo naše obecenstvo. Nejinak tomu bylo o měsíc později na festivalu v Sofii i v těžké konkurenci světové špičky na Jazzových dnech konaných v koncertní hale Berlinských filharmoniků. Jeden z nekompetentnějších pozorovatelů jazzové scény Joachim Ernst Berendt napsal po tomto koncertu v *Down Beatu*, že s podobným zážitkem se neseťkal už řadu let.

Vedoucí osobnost tria Vjačeslav Ganelin se narodil v roce 1944 v Moskvě, ale hudební vzdělání nabyl v kompoziční třídě konzervatoře ve Vilniusu, kam se rodina v mezidobě přestěhovala. V průběhu studií vedl školní jazzový orchestr a příležitostně se zúčastňoval s vlastními malými skupinami známých festivalů v estonském Tallinu. Některé Ganelinovy skladby z tohoto období nahrál na desky orchestr Litevského rozhlasu řízený R. Raciavičusem.

Na sklonku 60. let se Ganelin setkal s dalším nově příchodem — bubínkem Vladimírem Tarasovem z Archangelska. Jejich společné vystoupení na festivalu v Gorkém v roce 1970, kde uvedli cyklus Ganelinových skladeb *Opus a due* (dodatečně nahraný na stejnojmennou LP společnosti Melodija C60 19651 008), přineslo oběma další pozvání na festivaly v Dněpropetrovsku, Doněcku a ve Sverdlovsku. Tam poznali další spřízněnou duši — klarinetistu a saxofonistu Vladimíra Čekasina (n. 1947). Zpět do Vilniusu se v následujícím roce už vraceli jako trio. Magnetofonový pásek s jejich nahrávkami, který jsem tehdy od nich obdržel, vynesl Čekasinovi pozvání na pražský festival, z jehož mezinárodní soutěže jazzových sólistů socialistických zemí si odnesl titul laureáta. Čekasinova návštěva Prahy nezůstala bez ohlasu ani na našich deskách v podobě LP *Setkáni* (Supraphon 1115 1308), realizované společně s mezinárodním kvintetem. Jako skupina, působící tou dobou už v úvazku Litevské státní filharmonie, však debutovali na deskách až albem nahraným během jejich hostování na varšavském Jazz Jamboree '76 (Poljazz ZSX 628). Krátce poté vydali doma LP *Con Anima* (Melodija C60 07361-2), k níž v roce 1980 přibýlo *Concerto Grosso* (C60 14433-4) a u příležitosti desetiletého jubilea souboru album *Poi segue . . .* (C60 17485-6). Jejich poměrně bohatou diskografii doplňují ještě nahrávky vydané britskou nezávislou společností Leo Records a americkou East Wind Records.

Rozsáhlá hudební freska *Ancora da capo* vychází z předem vypracovaného „scénáře“, určujícího sled jednotlivých — při každém provedení, případ od případu, různě dlouhých — částí a v místech jejich přechodů i uzlové partie skladby. Obě krajní části s ostínatým maracasů a jemným předivem rozmanitých perkusí, které zde nahrazují tradiční téma, svírají bohatě strukturovanou parabolou, v níž se vzájemně překrývají improvizované partie. Běžné řetězce sólových chorusů jednotlivých hráčů jsou zde nahrazeny kolektivní výpovědí, v níž citlivý posluchač nepochybně ocení disciplínu a vzájemnou toleranci každého ze sólistů. Vedle obvyklé nástrojové techniky uplatňují hráči celé universum v této konstelaci dostupných zvuků. Slyšíme zde husté klastry vytvářené údery na struny klavíru, neortodoxní Čekasinovu hru na housle s rychle se opakujícími sforzaty na jediném tónu i křehká houslová crescenda zvolna vyúsťující v glissandech, která zaznívají paralelně s kytarovými skluzky hranými smyčcem, subtilní giuffreovské tóny klarinetu, aylerovsky agresivní tenorsaxofonové zvuky v mezích polohách rozsahu nástroje až po kirkovsky koncipovaný saxofonový dvojhlas (hráč hraje na oba nástroje současně). Originalita a naléhavost hudebních myšlenek, které Ganelinovo trio na této ploše tlumočí však zároveň odkazuje k pouhé informativní hodnotě takového popisu. Především jsme totiž svědky neobyčejně vzrušujícího dobrodružství, zachycujícího hudbu v samotném jejím zrodu a směřujícího k prapodstatě umělecky plnohodnotného kreativního aktu v rámci svobodného sebevyjádření.

PART 1 ■ 21:05
VYACHESLAV GANELIN TRIO

VLADIMIR ČEKASIN ■ ALTSAXOFON, TENORSAXOFON, KLARINET,
BASKLARINET, HOUSLE, PERKUSE
VLADIMIR CHEKASIN ■ ALTO SAXOPHONE, TENOR SAXOPHONE, CLARINET,
BASS CLARINET, VIOLIN, PERCUSSION

The trio of pianist and composer Vyacheslav Ganelin occupies a special position among jazz outfits in the USSR. Most significantly, it has been spared the personal changes that are otherwise so typical of this particular musical sphere, by no means only in the Soviet Union. Since its establishment in 1971, it has been composed of the players featured on this album. This is all the more remarkable as the Ganelin Trio plays mostly free jazz, a music that makes rather exceptional demands on both interpreters and audience. In this connection, it should be pointed out that the trio met with an almost immediate massive response from the jazz public. To document this huge popularity, one should recall the impressive rendition of Ganelin's extensive number, *Ancora da Capo*, in Prague's Lucerna hall during the 13th International Jazz Festival, and the subsequent stormy acclaim received by the players. They were equally successful a month later, at a festival in Sofia, Bulgaria, and in the face of the tough competition of top international performers during the Jazz Days held on the home ground of the Berliner Philharmoniker. Commenting on that last concert in *Down Beat*, one of the leading watchers of the jazz scene, Joachim Ernst Berendt, called it his most impressive experience in years.

The leader of the trio, Vyacheslav Ganelin, was born in Moscow in 1944; later his family moved to Vilnius where he acquired musical education in the composition class of the local conservatory. As a student, he led the school jazz band, occasionally taking part, with smaller groups, in the jazz festivals in Tallinn, Estonia. Some of Ganelin's compositions from that period were recorded for release by the Lithuanian Radio Band of R. Ratsiavičius.

At the turn of the 1960s, Ganelin met another newcomer: drummer Vladimir Tarasov from Archangelsk. Their joint appearance at the festival in Gorki, in 1970, with a cycle of pieces authored by Ganelin, *Opus a due* (later released on an album of the same name by Melodia — C60 19651 008), was followed by invitations for the two of them to play at festivals in Dnepropetrovsk, Donetsk and Sverdlovsk. It was there that they met the third of their present number, clarinetist and saxophonist Vladimir Čekasin (b. 1947). The following year they returned back to Vilnius, as a trio. A tape with their music I then received from them earned Čekasin an invitation to the Prague Festival, where he won a prize in the international contest of jazz soloists from the socialist countries. Čekasin's trip to Prague left a tangible trace in the form of an LP, *Get-together (Setkáni)* (Supraphon 1 15 1308), which was recorded by an international quintet. As a group, the trio, which had by then become part of the Lithuanian State Philharmonic Orchestra, made a recording debut during its appearance at the Warsaw Jazz Jamboree '76 (Poljazz ZSX 628). Shortly after that, the album *Con Anima* was released in the USSR (Melodia C60 07361-2), followed in 1980 by *Concerto Grosso* (C60 14433-4), and, to mark the band's tenth anniversary, *Poi segue . . .* (C60 17485-6). The trio's relatively rich discography also includes releases on the British-based independent label, Leo Records.

A broad musical fresco, *Ancora da capo* is based on a prepared "scenario" determining the sequence of individual parts — which, however, vary in length with each new performance — and, at points of transition, also the nodal segments of the piece. Both outer parts, with their maracas ostinato and transparent texture of various percussions substituting the traditional theme, form a richly structured parabola in which the improvised parts overlap one another. The customary strings of solo choruses by individual players are replaced by a team statement which a sensitive listener will definitely appreciate for its sense of discipline and spirit of mutual toleration that govern the playing of each soloist. Besides the usual instrumental techniques, the players employ a whole universe of available sounds. There are dense tone clusters formed by hitting piano strings, Čekasin's unorthodox violin playing with rapidly repeated sforzatos on a single tone, as well as delicate violin crescendos slowly passing into glissandos, which sound in parallel with guitar slides performed with the bow, subtle Giuffre-style clarinet tones, Ayler-like aggressive bursts of the tenor-sax played at the limits of the instrument's range, and a saxophone two-voice conceived in the Kirk vein, with the player handling simultaneously both saxes. That said, one should stress that the originality and urgency of the musical ideas interpreted here by the Ganelin Trio defy the constraints of any strictly informative description. Above all, the listener of this album will experience an immensely exciting adventure of observing a piece of music being actually born, and approaching as it were the innermost substance of a full-blooded act of artistic creation guided by the principle of free self-expression.

PART 2 ■ 20:00

VLADIMIR TARASOV ■ BICÍ NÁSTROJE
VLADIMIR TARASOV ■ DRUMS AND PERCUSSION

Hudba Vjačeslav Ganelin / Music by Vyacheslav Ganelin

Umělecká spolupráce a hudební režie Antonin Matzner
Producer and recording director Antonin Matzner

Zvuková režie Jan Chalupský a František Řebíček
Recording engineers Jan Chalupský and František Řebíček

Nahráno 13. října 1980 v pražském studiu Mozarteum
Recorded at the Supraphon Mozarteum studio, Prague, on 13 October, 1980

Odpovědný redaktor / Editor Sláva Kunst

Design © Stanislav Dvorský 1986
Colour photo © Petr Janyška 1986
Back cover photos © Luboš Svátek 1986
Sleeve-note © Antonin Matzner 1986
Translation © Stanislava Vornáčková 1986
Cover editor Miloslava Kulhavá
Printed by Severografia

STEREO
1115 3014 H